

Vít Hlásek, Misijní církev: Charakteristika misijní ekzeziologie v pojetí hnutí Gospel and Our Culture Network (posudok diplomovej práce podanej na ETF UK v Prahe)

Diplomovú prácu pod názvom „Misijní církev: Charakteristika misijní ekzeziologie v pojetí hnutí Gospel and Our Culture Network“ podal adept Vít Hlásek, M.Th., na Katedre praktickej teológie ETF UK v Prahe dňa 12. 6. 2018. Práca má 121 strán vrátane zoznamu citovanej literatúry, ako aj 3 príloh (tie zahŕňajú zoznam publikácií vydaných v edičnej rade The Gospel and Our Culture Series nakladateľstva Eerdmans; zoznam a charakteristiku znakov misijnej cirkvi; a reflexiu na tému cirkvi ako evanjelizujúceho a evanjelizovaného spoločenstva v poňatí teológov G. Hunsbergera a D. Gudera). Práca obsahuje formálne náležitosti diplomovej práce ako čestné prehlásenie, anotáciu a zoznam kľúčových slov v českom i anglickom jazyku a pokračovanie. Chýba však bibliografická citácia práce.

Adept svoju prácu rozdelil na päť hlavných kapitol, prílohy a zoznam citovanej literatúry. Prvá kapitola (s. 11 – 19) je de facto rozšíreným úvodom. Adept v nej reflektuje problematiku vzťahu cirkvi a misie, resp. misijnej povahy cirkvi; stručne predstavuje teologicko-misiologický fenomén Gospel and Our Culture Network (GOCN); uvádza dôvody pre napísanie svojej práce; približuje jej cieľ, ako aj použitú metódu; a objasňuje svoj prístup k výberu a práci s literatúrou. Čitateľ sa tu dozvedá, že cieľom práce je pomocou „synchronnej systematickej deskriptívnej analýzy“ predstaviť a zhodnotiť koncept misijnej ekzeziológie v chápaní GOCN (s. 17).

Druhá kapitola (s. 21 – 33) podrobnejšie skúma fenomén GOCN. Adept toto americké misiologické hnutie nepredstavuje v jeho celku, ale skúma ho optikou misijnej ekzeziológie, ktorá je hlavnou témou práce. GOCN a jeho pôsobenie je zasadené do širšieho severoamerického kontextu a postavenia cirkvi v ňom. To umožňuje nechať vyniknúť dôrazom, ktoré predstavitelia tejto zaujímavej skupiny zastávajú.

Tretia a štvrtá kapitola sú v celkovej koncepcii práce ťažiskové. Tretia kapitola (s. 35 – 73) presvedčivo predstavuje jednu z hlavných téz hnutia GOCN, totiž že cirkev je – a má byť – alternatívnym spoločenstvom zosobňujúcim Božie kráľovstvo/kraľovanie a povolaným svedčiť o tomto kráľovstve. Po úvodnej diskusii o povolaní cirkvi k účasti na Božej misii adept rozvádza úlohu cirkvi reprezentovať Božie kráľovstvo pomocou klasických znakov cirkvi – *martyria* (svedectvo), *koinonia* (spoločenstvo), *diakonia* (služba) a *kerygma* (zvestovanie). Z hľadiska zamerania diplomovej práce je logické, že práve spoločenstvo (*koinonia*) dostáva v diskusii najviac priestoru.

Štvrtá kapitola (s. 75 – 102) je, podľa názoru tohto recenzenta, najvydarenejšou časťou práce. Prináša diskusiu doteraz predstaveného materiálu a jeho zhodnotenie. Adept veľmi zručne a vhodne používa postrehy protestantského teológa Johna Fletta na analýzu konceptu *missio Dei* ako výkladového rámca pre misijnú ekzeziológiu ako ju predstavuje hnutie GOCN. Okrem toho presvedčivo čerpá aj z diela katolíckeho misiológa Stephena Bevansa, ktorého modely kontextuálnej teológie sa pre adepta stávajú hermeneutickými šošovkami na porozumenie vzťahu cirkvi a sveta v koncepcii predstaviteľov hnutia GOCN. Táto kapitola logicky a nenásilne ústi do piatej – a poslednej – kapitoly (s. 103 – 105), či záveru, v ktorom adept stručne, no veľmi výstižne a presvedčivo zhrnie a zhodnotí výsledky svojej práce.

Osobitné ocenenie si zaslúžia i všetky tri vyššie zmieňované prílohy; prvé dve ako užitočné prehľady, tá tretia ako príspevok do diskusie o určitej váhavosti predstaviteľov hnutia GOCN používať vo svojom diskurze termín „evanjelizácia“.

Adept si – okrem iného – zaslúži pochvalu za výborné zvládnutie práce s rozsiahlym objemom primárnej i sekundárnej literatúry. Už i len samotný výber použitej literatúry je logický a javí sa ako veľmi užitočný.

Čitateľ nepochybne ocení, že adept uvádza v zátvorke pôvodné anglické termíny patriace do odborného diskurzu misijnej cirkvi. Naopak, technický nedostatok zasluhujúci si

opravu predstavuje zápis v poznámkach pod čiarou citovaných *článkov* kurzívou (tak ako *kníh*), čo môže čitateľa miasť, pretože nie je hneď jasné, či ide o knihu, alebo článok.

Potenciálne kritické poznámky, ktoré tento recenzent má, je možné sformulovať do podoby otázok/námetov pre diskusiu počas obhajoby:

- 1.) Text práce nikde neobsahuje podrobnejšiu definíciu kultúry, ktorú zastávajú predstavitelia hnutia GOCN (s výnimkou poznámky pod čiarou č. 40). Akým spôsobom samotný adept chápe fenomén kultúry? Ako sa jeho pochopenie líši od definície GOCN?
- 2.) Hoci časť práce venovanej termínu *koinonia* sa venuje liturgickým prejavom života cirkvi (konkrétne s. 59, tiež poznámka č. 193), tento recenzent sa domnieva – možno v určitom kontraste k hnutiu GOCN – že *leitourgia* by si zaslúžila samostatnú zmienku, pretože a) ide o jeden z klasických znakov cirkvi (popri tých, ktoré zmieňuje práca), b) ide o znak, ktorý jedinečne akcentuje oslavný, radostný charakter života a svedectva cirkvi, c) ide o jednu z kľúčových dimenzií misie cirkvi – ako zdôrazňujú predovšetkým pravoslávne cirkvi. Recenzenta by zaujímal názor adepta na tento znak cirkvi.
- 3.) Aj keď adept vyjadruje vo svojej práci presvedčenie, že koncept misijnej ekleziológie ako ho prezentuje GOCN sa môže stať vítaným príspevkom do diskusie o misijnej identite a úlohe cirkví aj v strednej Európe (pozri napr. Anotácia), akékoľvek rozvedenie tejto myšlienky v práci chýba. Recenzentovi sa javí ako zásadná potreba „premostenia kontextov“, ktoré by ukázalo konkrétne body nadviazania pre dialóg medzi kontextuálnou misiológiou GOCN a kontextuálnymi misiológiami pochádzajúcimi (či vznikajúcimi) v strednej Európe. Recenzent bude vďačný za reflexiu adepta na túto tému.
- 4.) Na záver jeden terminologický postreh: Adept si správne všíma, že predstaviteľmi GOCN uprednostňovaný anglický termín *reign* (ako preklad gréckeho *basileia*) je možné prekladať nielen ako substantívum „kráľovstvo“, ale aj dynamickejšie ako „kralovanie“. S prihliadnutím na súčasný kontext severnej Ameriky i strednej Európy, ktorému je predstava monarchie pomerne vzdialená, však recenzent navrhuje zvážiť preklad pomocou termínov „vládnutie“ či „vláda“. Táto pozícia je do značnej miery ovplyvnená aj závermi postkoloniálnej hermeneutiky, ktorá napr. navrhuje hovoriť o *kin-dom* namiesto *kingdom*, a tým zdôrazňovať interpersonálne, vzťahové aspekty Božej vlády.

Záver:

Diplomová práca adepta Víta Hláška si zasluhuje najvyššie ocenenie. Adept v nej preukazuje schopnosť jasne formulovať bádateľskú tému/otázku, kriticky pracovať s literatúrou/zdrojmi, zhrnúť aktuálny stav diskusie a predstaviť závery svojej bádateľskej činnosti. Čo sa zvolenej témy týka, tá predstavuje vítaný príspevok v českej teologickej diskusii a má potenciál pre ďalšie skúmanie.

Navrhovaná známka: A

Pavol Bargár
20.8.2018